

povinnosti nemocenského pojištění. Vlastníkem koncese zůstává sám majitel podniku, na jehož jméno a účet se obchod vede.

Proto právě byl také žalovaný ihned žalující stranou pojištěn u nemocenské pokladny, jakmile převzala živnost po zemřelém V., proto také veškeré odebírané pivo objednával žalovaný podle ujednání ze dne 1. 1. 1923 pro majitele živnosti.

Ovšem smlouvy a právní poměry z nich vyplývající dlužno posuzovati podle pravé jejich povahy (§ 916 všeob. z. obč.). Žalovaný poukazuje na to, že od 1. 1. 1923 ve skutečnosti on platil žalující straně z každého vyčepovaného hl piva určitý obnos. To však nevyvrací správný náhled v usnesení rekursního soudu, že jak v ostatní části neodváděného zisku, tak i v používání inventáře hostinských a obytných místností lze spatřovati právě onu odměnu žalovaného za jeho výčepnickou službu a zastupování žalující strany, na jejíž jméno se živnost dále vedla a pro kterouž se také veškeré pivo odbíralo.

Podobně i v tom, že žalovaný měl příjem též z podávání potravin a jiných nápojů, možno podle vůle stran zcela dobře spatřovati jen část odměny žalovaného jako samostatného zástupce žalující strany.

V odvádění smluvených obnosů z každého hl vyčepovaného piva nelze ještě viděti spolehlivě podstatu poměru pachtovního. Podle výše řečeného nedá se proto ani zvláštní důraz klásti na onu větší míru samostatnosti žalovaného v podniku, kteráž může býti podstatným znakem nejen pachtýře v užívání pachtovného předmětu, nýbrž i u živnostenského zástupce podle § 55 živ. ř. Právní poměr posuzovati jest podle jeho pravé podstaty a tu podle zjištěných okolností, jak shora vytknuty, nelze mluvíti o výslovně určitém poměru pachtovním, nýbrž o právním poměru na základě inomínátní smlouvy, na niž nelze vztahovati předpisy zákona o ochraně nájemníků (srv. roz. č. 1593 sb. nejvyššího soudu Rv I 347/25).

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. května 1925, č. j. R I 345/25. Dr. Grešl.

Ručení příjemce za dovozní podle §u 76/4 železničního řádu dopravního.

K žalobě československého eráru uznal okresní soud žalovaného J. Š. povinným, aby zaplatil 309 Kč 20 hal. s přísl., z těchto důvodů:

Podle přednesení žalující strany obdržel žalovaný v březnu 1923 vagon struskových cihel. Ač si odesílatel vyplacení zásilky nepřál, vypravila odesílací stanice zásilku tu omylem vyplaceně, a vyúčtovala odesílateli v měsíčním úvěru na dopravních poplatcích 309 Kč 20 hal.

Odesílatel žádal příjemce, aby jemu tuto zaplacenou částku vrátil, ten však odmítl.

K žádosti odesílatelově vrátilo příslušné ředitelství jemu toto zaplacené dovozné, mylně jemu staničním úřadem účtované, a ježto příjemce J. Š. odepřel dovozné to hraditi, navrhl erár odsouzení jeho k zaplacení 309 Kč 20 hal.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, namítnuv nedostatek pasivní legitimace ke sporu, ježto zboží bylo zasláno vyplaceně »Franko Praha« a jen proto bylo žalovaným přijato; že za zásilky odeslané vyplaceně ručí dráze odesílatel, jenž měl býti žalován.

Prvý soud žalobě vyhověl, vycházeje z toho, že podle § 69 železničního řádu dopravního ze 13. května 1921 č. 203 Sb. z. a nař. má odesílatel na vůli, chce-li dovozné zaplatiti při podání zboží neb poukázati jeho zaplacení na příjemce. Zde je odesílatel zaslal nevyplaceně, a ježto je žalovaný přijal, jest povinen podle § 76 č. 4 žel. dopr. ř. zaplatiti žalujícímu eráru vše, co jest v nákladním listě účtováno.

Zjištěno bylo, že dráha zaslala zboží omylem jako vyplacené, ale omyl ten nezakládá povinnost dráhy, nésti následky toho, ježto žalovaný jako příjemce jest povinen nésti náklady s dopravou tou spojené.

Odvolání žalovaného bylo vyhověno a žaloba zamítnuta z těchto důvodů:

Jest správné, že podle § 69 dopr. ř. žel. má odesílatel na vůli, chce-li dovozné zaplatiti při podání zboží neb poukázati jeho zaplacení na příjemce, a podle § 76 č. 4 přijetím nákladního listu a zboží zavazuje se příjemce zaplatiti železnici vše, co v nákladním listě účtováno.

Podle § 61 dopr. ř. žel. jest sjednána smlouva nákladní mezi železnicí a odesílatelem, jakmile výpravna přijala k přepravě zboží a nákladní list.

Mezi železnicí a příjemcem vůbec smlouva o dopravě nevzniká, nýbrž ten se pouze zavazuje přijetím nákladního listu zaplatiti dráze to, co jest v nákladním listě účtováno.

Smluvní poměr mezi příjemcem a železnicí vzniká teprve odevzdáním a převzetím nákladního listu a zboží.

V tomto případě předložila železnice příjemci nákladní list se záznamem, že dopravné jest zapláceno.

Nebylo tudíž železnicí vůči příjemci ničeho účtováno a nenastal zde proto stav rozhodný podle § 76 doprav. ř. žel.

K závazku příjemce zboží nestačí prostě skutečnost, že on zboží i nákladní list přijal, nýbrž třeba, aby v onom nákladním listě byly útraty dovozného účtovány.

Základem závazku příjemceva jest obsah nákladního listu, na jehož základě vstoupil do smlouvy dopravní, i může dráha požadovati na něm jen to, co bylo v nákladním listě účtováno.

Zde však žalovaný musil z nákladního listu vyčísti, že dovozné bylo zapláceno odesilatelem.

Dráha by mohla jen tehdy na příjemci požadovati náhradu dovozného, kdyby po rozumu § 871 a 876 obč. z. omyl dráhy žalovaný sám zavinił, aneb podle okolností o něm patrně musil věděti, aneb, kdyby byl omyl zavčas odkryt a vysvětlen.

Žádný z těchto případů nebyl žalující stranou ani tvrzen, tím méně prokázán.

Jest na bíledni, že žalovaný omyl dráhy nezavinił, nýbrž že jej zaviniła dráha sama, není také důvodného podkladu pro úsudek, že žalovaný omyl ten patrně musil poznati, když přece bylo drahou na nákladním listě potvrzeno, že dovozné bylo zapláceno odesilatelkou, a netvrdila ani žalující strana, že by byla zavč a s, totiž před přijetím zboží a nákladního listu žalovaného na omyl upozornila. Nelze proto usuzovati na závazek žalovaného ze smlouvy dopravní, avšak ani jinak nelze v občanském zákoníku shledati zákonného podkladu pro závazek takový.

Že mylný jest poukaz žalující strany na § 70 želez. doprav. ř., zřejmo jednak z úvahy, že tento předpis má na zřeteli jen chyby početní při vypočítávání dovozného, — o to v tomto sporu neběží, — a ostatně podle druhého odstavce citovaného § 70, nebyl-li nákladní list vyplácen, jak se stalo v tomto případě, zaplatí doplatek o d e s i l a t e l, kdežto příjemce v některých případech zaň ručí jen tehdy, byl-li nákladní list v y p l a c e n.

Nepřípadným jest poukaz na § 1431 obč. zák. když přece dráha žalovanému nic neplatila v omylu, a sotva by lze bylo hledati právní základ v předpisech §§ 1037 až 1042 obč. zák.

Bylo proto odvolání vyhověno. —

Nejvyšší soud dovolání vyhověl a obnovil rozsudek prvního soudu z těchto důvodů:

Odvolací soud zamítl žalobní nárok v podstatě z toho důvodu, že příjemce, davší si vydati nákladní list a zboží, jest po-

dle § 76/4 ž. d. ř. povinen, zaplatiti železnici vše, co jest v nákladním listu účtováno, že však v tomto případě bylo dovozní, požadované nyní na žalovaném příjemci, podle nákladního listu zapláceno již odesílatelem.

S rozhodnutím odvolacího soudu nelze souhlasiti.

Zásada § 76/4 ž. d. ř., že příjemce jest povinen platiti podle obsahu nákladního listu, jest omezena výslovným poukazem na § 70/2 ž. d. ř., podle něhož příjemce, jenž vyplatil nákladní list, ručí dráze za doplatky, mající svůj původ v chybách při počítání dovozního neb při použití tarifu.

Podle tohoto předpisu neručí v našem případě za doplatek odesílatel, neboť nevyplnil výplatní záznam, ručí však žalovaný jako příjemce, neboť vyplatil nákladní list, zaplatil totiž zálohu na zboží 75 Kč a vedlejší poplatek 1 Kč. Nedopatření, příhodivší se dráze, nemůže se sice pokládati za chybu při počítání dovozního, jest však chybou při použití tarifu, neboť tarifem nesmějí se rozuměti pouze tarifní sazby, nýbrž podle § 6 žel. d. ř. soubor všech předpisů o přepravní smlouvě, přepravních cenách a poplatcích, počítajíc v to i předpis § 69 ž. d. ř. a prováděcí ustanovení k tomuto paragrafu. Železnice použila omylně tarifu tím, že proti předpisu § 69 žel. d. ř. a příslušným prováděcím ustanovením předepsala dovozní odesílateli místo příjemci; proto jest žalovaný povinen doplatiti železnici, oč od něho následkem tohoto omylu méně vybrala, než vybrati měla.

Tento nárok dráhy promlčuje se podle § 71 ž. d. ř. teprve v jednom roce; do této doby musí každý příjemce počítati s tím, že po případě bude dopláceti železnici; proto jest bezpodstatná námitka žalovaného, že, kdyby byl věděl, že se bude od něho dodatečně požadovati dovozní, nebyl by zásilky přijal.

Proto dovolání eráru musilo býti vyhověno a rozsudek prvního soudu obnoven. —

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 1. dubna 1925 č. j. Rv I 321/25-1. —t.

Vnucený pacht jest pouze opatření prozatimní, platné toliko do provedení pozemkové reformy na tom kterém velkém majetku pozemkovém a nemá jiti za jeho časové meze. K náležitostem mimosoudní výpovědi.

Nižší stolice zásadně chybují, když posuzují případ dle předpisů zákonů ze dne 12. srpna 1921 č. 313 Sb. z. a n., ze dne 13. července 1922 č. 213 Sb. z. a n. a ze dne 30. září 1924